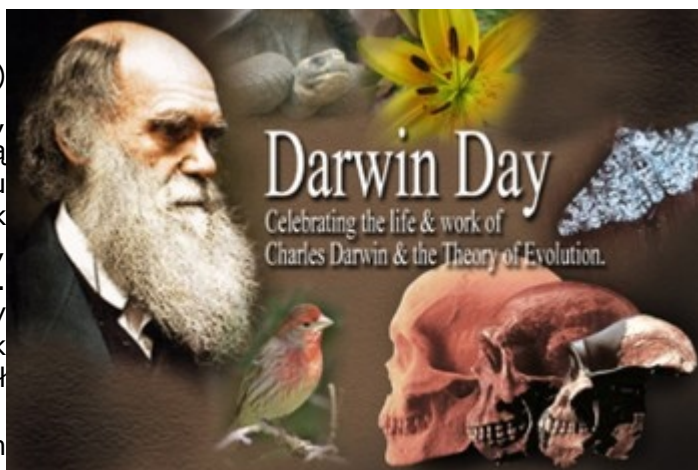

Urządzmy Dzień Darwina

Autor tekstu: **Andrzej Koraszewski**

Za trzy miesiące (12 lutego) dwusetne urodziny Charlesa Darwina, który w wieku 50 lat wydał swoją najważniejszą książkę „O powstawaniu gatunków drogą doboru naturalnego”. Tak więc zbliża się podwójna okrągła rocznica, którą z wielu powodów warto zauważyć. Nie tylko zauważyć – wykorzystać, żeby zwrócić uwagę na to, w jak nieprawdopodobny sposób Darwin zmienił nasz świat.

Nie można wykluczyć, że na jednym czy drugim uniwersytecie odbędą się okolicznościowe konferencje, ale naszą ambicją jest uświadomienie młodym ludziom, przede wszystkim uczniom gimnazjów i szkół średnich, jakie jest znaczenie darwinizmu oraz tego, że żyjemy w czasach neodarwinowskiej rewolucji.

Czy można Charlesa Darwina porównywać z Kopernikiem? Z całą pewnością. O ile Kopernik zdołał przekonać ludzkość, że ziemia nie jest płaska (i dziś nawet małe dzieci akceptują ten fakt bez problemów), to Darwin (dzięki swej fascynacji geologią) pomógł nam cofnąć wiek ziemi z 6 tysięcy do ponad czterech miliardów lat, zrozumieć czym jest życie i jak wykształciły się jego różnorodne formy.

Podobnie jak do publikacji dzieła Kopernika trudno nam było zrozumieć, iż ziemia nie jest centrum wszechświata, tak do opublikowania teorii Darwina biblijny obraz stworzenia życia na ziemi wydawał się jedynym możliwym. Oczywiście jeszcze przez stulecia teoria Kopernika wywoływała głęboki opór. W ponad dwieście lat po śmierci Kopernika polski szlachcic pisał:

Kopernik mówi, że ziemia <
> wokół słońca chodzi. <
> Musiał pijany być, <
> Albo siedział w łodzi.

Nie był to odosobniony głos. O prawdziwym przełomie i powszechnej akceptacji teorii Kopernika możemy mówić dopiero od czasów Oświecenia. Podobnie z teorią Darwina, akceptowana powszechnie przez ludzi nauki, jest nadal kwestionowana nie tylko przez różnych kreacjonistów, ale daleko jej jeszcze do w miarę powszechnego zrozumienia i powszechnej akceptacji oraz do nadania jej właściwego miejsca w nauczaniu w szkołach.

Dlaczego nauczanie ewolucji jest ważne? Darwin pokazał, że życie jest continuum, że gatunki się zmieniają, że wszystko co żyje jest ze sobą spokrewnione. Tak jak teoria Kopernika ukazuje nam nasze miejsce we wszechświecie, tak teoria Darwina pozwala nam zrozumieć życie i nasze miejsce w świecie przyrody.

Jak powiada Richard Dawkins, żyjemy w czasach neodarwinizmu. Co to oznacza? Po pierwsze współczesna nauka wyszła poza dowody dostarczane przez paleontologów, już nie tylko skamieliny są twardym dowodem prawdziwości odkryć Darwina, ale dowody dostarczane przez genetykę potwierdzają tę teorię ponad wszelką wątpliwość. Zrozumienie współczesnej nauki bez zrozumienia i akceptacji teorii ewolucji nie jest już dłużej możliwe. Tak jak upierając się przy koncepcji, że ziemia jest płaska, nie możemy zrozumieć teorii grawitacji, nie możemy pojąć fizyki, tak bez zaakceptowania ewolucji będziemy zgubieni próbując zrozumieć cokolwiek, co współczesna nauka mówi o życiu, o biologii czy medycynie.

Jak długo teoria Darwina była istotna i ciekawa wyłącznie dla garstki uczonych, opór wobec tej teorii był stosunkowo ograniczony. Od czasów Oświecenia Kościoły (przynajmniej na Zachodzie) pogodziły się z faktem, że uczeni patrzą z przymrużeniem oka na biblijny opis stworzenia świata uznając, że tamten opis będzie dla maluczkich, a my oświeceni, mamy prawo myśleć troszkę inaczej.

Neodarwinizm oznacza również konieczność informowania szerokich mas o tej brzydkiej teorii i wywołuje to nasilający się wręcz opór wobec porządnego nauczania czym właściwie jest ewolucja.

Poważnym problemem jest tu również fakt, że na przełomie XIX i XX wieku na arenie politycznej pojawili się chętni, aby porwać ideę Darwina dla swoich własnych, niecznych celów. Darwinizm społeczny nie tylko nie ma nic wspólnego z Darwinem, ale jest prymitywnym przekłamaniem teorii Darwina. Przy pomocy darwinizmu społecznego próbowano usprawiedliwić eugenikę, ludobójstwo, czy chociażby tylko zwyczajny ludzki egoizm. Równie dobrze można by było powiedzieć, że ponieważ ziemia jest okrągła to musimy innych popychać.

Darwinizm jest teorią wyjaśniającą, a nie ideologią, pomaga nam zrozumieć nie tylko historię życia na ziemi, prawa natury, zasady biologicznego dziedziczenia, ale również tak skomplikowane zjawiska jak altruizm czy pochodzenie moralności.

Dla wielu ludzi zarówno ten typ wyjaśnień, jak i fakt, iż rozumienie i postęp biologii w coraz większym stopniu zmienia nasz świat — pozwala nam ograniczać brutalne prawa natury, walczyć z chorobami, przedłużać życie, radykalnie podnosić jakość życia — jest naturalny i fascynujący. Wszystko to jednak wywołuje coraz silniejsze protesty ze strony tych, którzy dotychczas rościli sobie prawo dyktowania jak mamy rozumieć świat.

Współczesny bunt przeciw nauce w niemałym stopniu koncentruje się właśnie na biologii, na narzucaniu dyktatu mrocznych sił w dziedzinie badań, zastosowań kolejnych osiągnięć nauki, nauczania oczywistych już prawd.

W moim poprzednim artykule informowałem o trzyczęściowym programie Richarda Dawkinsa, „The Genius of Charles Darwin”. Pierwsza część tego programu jest opowieścią o tym jak Charles Darwin odkrywał ewolucję, drugi („Pięta mała człekokształtna”) o obrzydliwościach darwinizmu społecznego i ewolucyjnym pochodzeniu altruizmu, a wreszcie trzeci („Bóg kontratakuje”) traktuje o działaniach współczesnego średniowiecza zmierzających do utrudnienia nauczania ewolucji, do ograniczenia badań w dziedzinie biologii i medycyny, do uniemożliwienia wykorzystania tych badań dla dobra ludzkości. (Wszystkie trzy części tego programu można [obejrzyć](http://video.google.co.uk/videosearch?q=dawkins+darwin+polish&emb=0) (<http://video.google.co.uk/videosearch?q=dawkins+darwin+polish&emb=0>) w sieci z polskimi podpisami.)

Jak możemy wykorzystać zbliżającą się rocznicę? Zwracamy się tu przede wszystkim do uczniów i nauczycieli gimnazjów i szkół średnich – róbcie w swoich środowiskach akcje mniejsze i większe, dyskusje nad programem Dawkinsa, konkursy, wycieczki do muzeów, konkursy łowców skamielin i poszukiwaczy wiedzy o DNA.

Jako PSR chcemy urządzić konkurs na najciekawszą akcję zorganizowaną w klasie czy w szkole. (Szukamy aktywistów, którzy pomogą nam rozpropagować i przygotować ten pomysł w różnych ośrodkach, szukamy sponsorów, którzy zechcą zafundować nagrody, szukamy redakcji, które zechcą się w to włączyć.)

Chcielibyśmy również zorganizować konkurs dla pojedynczych uczniów, konkurs na esej o programie Dawkinsa lub esej o nauczaniu o ewolucji w konkretnej szkole. Nie ma tu jeszcze ostatecznych decyzji, szukamy pomysłów, szukamy chętnych do dyskusji i do działania. Czekamy na wasze listy i zgłoszenia. Otwieramy wątki pod hasłem „Dzień Darwina” na forum racjonalisty i na forum PSR. Trzy miesiące to strasznie mało czasu. Musimy zacząć przygotowania już teraz!

Zainteresowanych konkursami odsyłamy na stronę: [Dzień Darwina](http://www.dziendarwina.pl/) (<http://www.dziendarwina.pl/>)

Zobacz także te strony:
[Geniusz Karola Darwina](#)

[Andrzej Koraszewski](#)

Były dziennikarz BBC (także wiceszef polskiej sekcji) i współpracownik paryskiej "Kultury". Z Racjonalistą współpracuje od września 2004 r. Zastępca redaktora naczelnego Racjonalisty.

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 10-11-2008 Ostatnia zmiana: 25-12-2008)

Oryginał. (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6181>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora.

Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl